

*Чернищук Н. В.,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри публічно-правових дисциплін
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ: НАЦІОНАЛЬНІ І МІЖНАРОДНІ ВИМІРИ

Дана тема є актуальною, особливо в контексті сучасного світу, де стикаємося з численними викликами щодо захисту і забезпечення прав людини.

Національні виміри прав людини охоплюють захист і гарантію прав громадян в межах країни. Це включає створення ефективних юридичних механізмів, системи правосуддя, інституту омбудсмена, політики та програми, спрямовані на захист прав людини.

Конституція України закріплює принцип невідчужуваності та непорушності прав людини (ст. 21). А частина 2 статті 22 Конституції України зазначає, що конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані [1, с. 141].

Задекларовані Україною права та свободи людини та громадянина відображають міжнародні акти.

Тобто, за загальним правилом, права та свободи людини та громадянина є невідчужувані, непорушні та гарантуються державою та конституцією. Так, згідно з статтею 34 кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір.

Забезпечення прав людини має як національний, так і міжнародний вимір. Національні вимоги щодо прав людини встановлюються законами та політиками кожної країни. Це може включати конституцію, закони, положення та інші правові акти, які гарантують основні права та свободи людини. Універсальна

декларація прав людини: Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році, ця декларація визначає фундаментальні права та свободи людини і закликає всі держави сприяти їх реалізації [2, с. 89].

Національні вимоги можуть включати прийняття правових актів, створення спеціальних органів чи механізмів для захисту прав людини, а також інформаційну та освітню роботу для свідомого відношення громадян до прав людини.

Міжнародні виміри прав людини відносяться до норм, стандартів і договорів, які приймаються і дотримуються державами на міжнародному рівні [3, с. 121].

Міжнародний вимір забезпечення прав людини передбачає виконання міжнародних документів, таких як Декларація прав людини та Міжнародний акт про громадянські та політичні права. Ці документи встановлюють стандарти, які країни повинні дотримуватися у сфері прав людини.

Ці міжнародні інструменти встановлюють стандарти та принципи, які країни мають дотримуватися. Вони також передбачають систему моніторингу та звітності, щоб переконатися, що права людини виконуються.

Національні та міжнародні вимоги доповнюють одне одного. Країни повинні створити національні механізми для забезпечення прав людини, такі як омбудсмени, суди та інші органи, які мають здійснювати контроль за дотриманням прав людини. При цьому, міжнародні органи, такі як ООН та Європейський суд з прав людини, можуть виконувати функцію контролю та нагляду за виконанням міжнародних стандартів прав людини країнами.

Основними правами людини є право на життя, свободу, безпеку, освіту, релігію, власність та інші [4, с. 212].

Права людини закріплені в багатьох міжнародних документах й, здавалося б, уже вироблено стандарти їх застосування, вони часом зазнають

серйозної критики. З одного боку, у світі відбуваються процеси глобалізації в політичному, економічному, культурному житті й утвердження міжнародних стандартів прав людини, з іншого – усе більше активізується рух антиглобалістів, підсилюється критика концепції універсальності прав людини.

Усе це актуалізує необхідність глибокого та всебічного дослідження проблеми прав людини у світі як моральної основи життя, в тому числі і в Україні як необхідної передумови її демократичного розвитку.

Розвиток і зміцнення прав людини – це постійний процес, і важливо комбінувати зусилля на національному і міжнародному рівнях для досягнення цілей захисту та забезпечення прав людини. Права людини повинні бути поважні, захищені та дотримувані у всіх суспільствах, незалежно від національності чи місця проживання [5, с. 83].

Країни повинні приділяти належну увагу забезпеченню прав людини та працювати над їх покращенням, використовуючи національні та міжнародні інструменти.

Таким чином, забезпечення прав людини є важливим елементом будь-якого суспільства, оскільки воно дозволяє кожній людині жити в гідних умовах та розвиватися. Національні та міжнародні інструменти забезпечення прав людини є необхідними для створення правової бази, яка дозволить захистити права кожного громадянина.

Список використаних джерел:

1. Дахова І. І. Обмеження реалізації прав та свобод людини: конституційне регулювання та практика європейського суду з прав людини. *Форум права*. 2018. № 4. С. 17–25.

2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

3. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043

4. Осинська О. В. Обмеження прав і свобод людини: теоретико-прикладні аспекти: автореф. дис.. канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2010. 20 с.

5. Фігель Ю. О. Класифікація обмежень прав людини. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. *Юридичні науки*. 2016. Вип. 3. С. 79–87.

Бондарчук В.В.,

студент історичного факультету

Житомирського державного університету імені Івана Франка

Науковий керівник: Крайник Г.С.,

кандидат юридичних наук, доцент

Житомирського державного університету імені Івана Франка

РЕФОРМА ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Враховуючі світові тенденції розвитку вищої освіти, треба розуміти, що система національної освіти потребує постійних змін. На разі університетська освіта не відповідає вимогам сьогодення, зокрема, щодо можливостей більш швидкого або повільного здобуття освіти, враховуючи потреби та можливості студентів, щодо змін спеціальностей або освітніх програм. Тож питання розвитку та реформи вищої освіти в Україні є дуже актуальним.

На зміни вищої освіти в Україні впливали: розпад Радянського Союзу, приєднання країн Європи до Болонського процесу, розвиток економічних та міжнародних відносин. Сьогодні вирішення питань вищої освіти стоять на порядку денному, так як швидкі соціально-економічні зміни в суспільстві задають темп розвитку та постійно ставлять нові цілі і завдання для освітньої системи.